



Dato: 10.03.2024

## Notat

### Orientering til kontrollutvalget på bakgrunn av spørsmål om bestillerkompetanse

Henviser til sak 4/24, behandlet i kontrollutvalget, hvor det ble fattet følgende vedtak:

Kommunedirektøren bes om en orientering om

- Hva slags bestillerkompetanse kommunen har og hvordan den brukes.
- Hvordan etableres kommunens bestillerkompetanse ved forskjellige typer kjøp.
- Hvordan Levanger kommunes tilbud om avlastning og omsorgsstønning til foreldre som har særlig tyngende omsorgsarbeid er, og om det gir likebehandling.

Videre framkommer det av protokollen følgende:

Det ble stilt spørsmål ved om kontraktsinnholdet i de kontraktene som brukes ved en del anskaffelser i kommunen er så konkret og godt, at anskaffelsene dekker det reelle behovet på best mulig måte. Hva slags bestillerkompetanse har kommunen og hvordan brukes den? Og hvordan etableres kommunens bestillerkompetanse på forskjellige områder? Et omforent utvalg ønsker en redegjørelse fra kommunedirektøren om dette på et senere møte.

Etter nærmere samtale med leder for kontrollutvalget, har kommunedirektøren forstått det slik at spørsmålene i all hovedsak skal relateres til investeringer i form av bygging av kommunale formålsbygg. Det er med utgangspunkt i dette at kommunedirektøren svarer ut spørsmålene.

Spørsmålet, formulert under tredje strekpunkt svares ut for seg.

#### Hva slags bestillerkompetanse kommunen har og hvordan den brukes.

På generelt grunnlag har Levanger kommune tilfredsstillende bestillerkompetanse. Det er behovseierne ute i enhetene som bidrar i behovskartleggingen og evalueringen av de innkomne tilbudene. Det er disse som kjenner behovene og som kan vurdere om tilbudte vare/tjeneste er av god kvalitet. Nå skal det sies at det er ikke ALLE som er med i alle konkurransene, men alle sektorer og fagområder får tilbud om å stille med 1-2 personer, vurdert ut fra hva som skal anskaffes. I tillegg benyttes kompetansen som Innherred Anskaffelser besitter og som er med å ivareta behov som er knyttet til administrative og – økonomisk kapasitet. I tillegg gjennomfører IA oppfølging av leverandør og kontrakt i kontraktsperioden.

#### Hvordan etableres kommunens bestillerkompetanse ved forskjellige typer kjøp.

Det sendes ut informasjon om konkurransene til berørte sektorer/enheter og ber om innspill til hvem som har skal delta i faggruppen som skal bidra i konkurransen. Deretter inviteres det til et oppstartsmøte hvor man går gjennom forventninger til deltakernes engasjement og deres oppgaver. Det er de som er med i denne faggruppen som representerer kommunen og sitt fagområde.

#### Særlig om bestillerkompetanse i byggeprosjekter:

##### Prosjektorganisering:

Sikre en tydelig definering av roller og ansvar ved større investeringsprosjekter, samt at det er tilstrekkelig kapasitet i prosjektstrukturen.

- Vi har utviklet prosjekthåndboka på teknisk. Den er etablert i 2017, men ikke videreutviklet siden da, siden det kapasitetsmessig har vært fokus på å få gjennomført prosjekt som er vedtatt. I dag består investering/utvikling bygg av 1 fagansvarlig prosjekt på avdelingen, 1 prosjektleder (ansatt 05.09.22) og en på pensjonistavtale (timer) som tar mindre prosjekter. Det sier seg selv at man har begrenset kapasitet til å følge opp ivaretagelsen av bestillerkompetanse på systemnivå.

- Roller og ansvar er definert i Prosjekt-Håndboka.
- Ved oppstart i større prosjekter har man et internt oppstartsmøte. I dette interne oppstartsmøte vil man tydeliggjøre de forskjellige roller og ansvar.
- Videre vil man skriftlig formalisere brukergruppens rolle, ansvar og rettigheter i større byggeprosjekter.
  - Mulig måte å gjøre dette på er en avtale som signeres av deltakerne, som en bekreftelse på at dette er lest og forstått. Arkiveres på prosjektet. Har ikke utarbeidet forslag pr. dato. Mål om å ta det i bruk ved etablering av nye brukergrupper/prosjekter.
  - I alle prosjekt med brukergrupper fra 2012 til i dag er det kommunisert muntlig hvilken rolle de har.
- Prosjektleder/prosjektansvarlig har det totale ansvaret for økonomien i prosjektet, og har det siste ordet med tanke på økonomi.

- Brukermedvirkning:

Behovsanalyser og målsettinger utarbeides sammen med de som har ett behov. Riktig nivå på behovet er viktig og bestandig en kilde til diskusjon. Befaringer og sammenligninger med andre kommuner/prosjekter hjelper i prosessen.

Dersom det er stor uenighet blant ansatte i brukergruppen på prioritet, løftes saken opp i prosjektorganisasjonen for å få en avklaring. Men vi prøver så langt det lar seg gjøre å løse dette på laveste mulig nivå i organisasjonen.

Brukergruppen er involvert fra oppstart av et prosjekt til ferdig bygg.

- Ekstern kompetanse:

I de større byggeprosjektene er det som regel flere eksterne rådgivere og arkitekt. De er jo med å lage underlag og kostnadsoverslag. Men de får ikke med seg alle punktene vi som offentlig byggherre har i mange sammenhenger. Vi må som regel bruke vår erfaring på prisstigning, byggherrekostnader etc. for å få overslag som mest mulig riktig. Spesielt i dagens situasjon med krig og uroligheter.

- Regler/interne bestemmelser:

Det pågår for tiden et arbeid for å få ferdigstilt investeringsreglementet for kommunen. Det er viktig at vi i det arbeidet utarbeider/definerer retningslinjer som er tilpasset vår kommune, organisasjon og de entreprisemodeller vi benytter. Et godt praktisk reglement vil være til god hjelp i byggeprosjektene. Økonomiteamet sammen med Teknisk skal utarbeide et nytt investeringsreglement som skal utdype det som står i økonomireglementet om investeringer.

- Teknisk:

I større byggeprosjekter har teknisk enhet prosjektledelsen. Renhold, drift og driftsteknikere involveres i arbeidet for å få med seg prioriteringer/løsninger som påvirker dem.

- Involvert personell:

En stor fordel med minst mulig utskifting av personell på brukersiden og prosjektledelses siden før, under og etter gjennomføringen av byggeprosjektet. Det er sjelden flere personer har lik tankemåte på hvordan målet skal nås. Omforente behov og målsettinger.

Hvordan Levanger kommunes tilbud om avlastning og omsorgsstønad til foreldre som har særlig tyngende omsorgsarbeid er, og om det gir likebehandling.

**Rettslig grunnlag:**

Avlastning og omsorgsstønning er lovpålagte tjenester som følger av Helse og omsorgstjenesteloven § 3-6, hhv. Nr. 2 og 3. Bestemmelsen pålegger kommunen å tilby «nødvendig pårørendestøtte» til personer med «særlig tyngende omsorgsarbeid». Lovgiver har utarbeidet relativt detaljerte retningslinjer for hva som menes med særlig tyngende omsorgsarbeid. Hva som er nødvendig å yte og i hvilket omfang må imidlertid vurderes konkret.

Et sentralt moment for vurdering av kriteriet «særlig tyngende omsorgsarbeid» er foreldrenes omsorgsplikt, slik dette følger av bestemmelsen om foreldreansvar i barneloven § 30 andre ledd og ulovfestede normer.

Det blir i utgangspunktet forventet at foreldre selv yter nødvendig omsorg for sine barn, selv om omsorgsbehovet varierer mye fra barn til barn etter omstendighetene og individuelle forutsetninger. Før man vurderer å yte pårørendestøtte til foreldre, må det altså gjøres et betydelig fradrag for omsorgsplikten. Pårørendestøtte ytes som regel til foreldre med barn som har avvik i sin utvikling og læring, og derfor krever mer omsorg enn sine jevnaldrende. Omfanget av pårørendestøtten fastsettes ut fra en tenkt «normalsituasjon», hvor man anslår hvor mye omsorgsarbeid som foreldrene ville kunne forventes å yte på grunnlag av omsorgsplikten. Avviket fra denne normalsituasjonen vil typisk bli større etter hvert som barnet blir eldre, siden omsorgsbehovet i normalsituasjonen blir mindre. Ved 18 års alder opphører omsorgsplikten fullstendig, og kommunen forventes å overta alle nødvendige omsorgsoppgaver. Foreldre har rett nok en plikt til å «syte for at barnet får utdanning etter evne og givnad» - vanligvis forstått som en utvidet økonomisk forsørgerplikt som gjelder til fullført videregående skole, men dette medfører sannsynligvis ingen forventning om at foreldrene skal yte omsorgsarbeid.

I tilfeller hvor man finner at foreldrenes omsorgsarbeid er «særlig tyngende» i den forstand at det vesentlig overskrider rekkevidden av foreldreansvaret, ytes derfor pårørendestøtte ofte i økende grad etter hvert som barnet blir eldre.

#### **Om de ulike ordningene:**

Avlastning ytes ved kommunens avlastningsbolig: Regnbuen Barne- og Avlastningsbolig. Avlastning kan også ytes ved bruk av private avlastere, hvis dette vurderes som hensiktsmessig. Private avlastere skal godkjennes av kommunens koordinator for avlastningstjenester før de kan engasjeres som avlastere.

Omsorgsstønning lønnes med kr 108,- per time. Stønningen regnes som inntekt, og er gjenstand for alminnelig inntektsbeskatning. Pårørende som mottar omsorgsstønning regnes imidlertid ikke som ansatte i kommunen. Omsorgsstønning ytes etter hvordan særlig tyngende omsorgsarbeid er beskrevet konkret,

#### **Likebehandling:**

Forvaltning Helse og omsorg har som en sentral målsetning å sikre størst mulig grad av likebehandling av kommunens innbyggere i forhold til lovpålagte helse og omsorgstjenester. Ved forvaltning helse og omsorg er det ansatt saksbehandlere med ulike fagbakgrunn. Saksbehandlerne jobber individuelt, men samarbeider tett for å tilstrebe at de normene det arbeides ut fra skal forstås og anvendes mest mulig ensartet. Utfordringen er at vurderingene og saksforholdene har et individuelt preg, slik at det er krevende å sammenligne dem direkte. Fagansvarlig ved avdelingen har blant annet som oppgave å veilede den enkelte saksbehandler, også med henblikk på likebehandling. Leder ved forvaltning helse og omsorg gjennomgår og godkjenner alle vedtak som fattes, og har det overordnede ansvaret for at lovpålagte tjenester utmåles riktig. Hver uke avholdes det et fagmøte, hvor alle saksbehandlerne deltar. Under fagmøtet er det anledning til å drøfte aktuelle saker under behandling anonymt der det er tvil om vurderinger og utmåling av tjenester. Det er ofte saker om pårørendestøtte opp til drøfting på fagmøter.

Peter Ardon  
kommunedirektør

